

Кундеревич Наталія Миронівна, к. е. н., доц. Власова Інна Володимирівна
Київський національний економічний університет імені В. Гетьмана, Україна

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ЗАХОДИ ПОЛІПШЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В УКРАЇНІ

Створення сприятливого інвестиційного клімату є важливим і актуальним питанням для економічного розвитку і зростання країни, оскільки стимулює приплив іноземного капіталу і активізує діяльність внутрішніх інвесторів, що в свою чергу сприяє збільшенню інвестицій та заощаджень, підвищенню показників рівня і якості використання людського капіталу, посилення конкуренції на місцевих ринках та покращення конкурентоспроможності країни.

Інвестиційний клімат є сукупністю економічних, правових, регуляторних, політичних та інших факторів, які визначають ступінь ризику капіталовкладень та можливість їх ефективного використання.

Оцінку інвестиційного клімату країни здійснюють на основі аналізу макро-економічних показників та міжнародних рейтингів.

За даними Держкомстату станом на початок 2014 року обсяг прямих іноземних інвестицій становив 58 млрд доларів США, тобто приріст за 2013 рік склав 5,2 % (за останніх 5 років з 2009 року – 63 %) [1].

Значення Індексу інвестиційної привабливості Європейської Бізнес Асоціації щодо України за останній квартал 2013 року знизилось на 25 % до рівня 1,81 (оцінка по 5-бальній шкалі) порівняно з попереднім кварталом цього року, а порівняно з початком 2011 року, коли цей показник сягнув свого максимуму у 3,4 бали знизилось на 46,7 % [2]. Головні негативні зміни – відмова України від підписання Угоди про Асоціацію з ЄС, пов'язані з цим політична нестабільність, економічні ризики, в тому числі очікування падіння національної валюти.

У рейтингу Doing Business-2014, підготовленого Світовим банком та Міжнародною фінансовою корпорацією, Україна піднялась на 112 місце, порівняно з 137 у минулому році, і 152 місцем у 2012 році [3]. Це відбулось внаслідок того, що в 2011–2012 рр. в Україні були імplementовані значущі реформи в трьох регуляторних сферах (відкриття бізнесу, оподаткування, реєстрація власності), що дозволило країні увійти до першої світової десятки економік, що найбільш активно реформуються.

Вагомим чинником, що гальмує економічний розвиток та діяльність інвесторів в країні залишається податкове навантаження. Згідно з дослідженням експертів Світового банку, платник податків в Україні здійснює понад 20 податкових платежів на рік, витрачаючи на це 390 годин. Всього в країні існує більше

100 податків і зборів. Відтак, потрібно зменшити податковий тягар на суб'єктів малого та середнього підприємництва та мінімізувати бюрократію.

В Україні відсутня стратегія та відповідний національний план дій, спрямований на забезпечення усім суб'єктам економічних відносин рівних економічних прав та обов'язків у здійсненні фінансово-економічної діяльності. Суттєвою вадою розбудови сприятливого інвестиційного клімату є фокусування політики переважно на розвитку великого бізнесу і відставання у здійсненні регуляторної реформи, що гальмує розвиток підприємницького середовища в країні.

Зосередження заходів державних стратегій і програм на розподілі державних коштів чи наданні преференцій окремим групам господарюючих суб'єктів призвело до викривлення конкурентних можливостей на національному ринку та непрозорості в сфері розподілу ресурсів. Важливим негативним наслідком створення «інвестиційного клімату для обраних» стала втрата довіри суспільства до влади. Проте позитивним є надання можливості молоді обирати шлях для розвитку країни. З цією метою розпочато розробку «Концепції розвитку України: студентська платформа», яка стане стратегічно важливим документом в подальшому розвитку держави та розкриє бачення студентською спільнотою подальшого розвитку України.

Отже, основними заходами для покращення інвестиційного клімату є оптимізація системи оподаткування, забезпечення верховенства права і захисту прав, свобод і власності інвестора; концентрації наявних ресурсів у пріоритетних галузях економіки з наступною їхньою трансформацією в інвестиції і, завдяки цьому, створити умови для економічного зростання; створенню системи стимулів, спрямованих на залучення інвестицій, які включають податкові пільги, передачу новим підприємствам держзамовлень, спрощення процедур реєстрації та ліцензування, фінансова підтримка; поліпшення ділового клімату [4].

Незважаючи на стійку позитивну динаміку окремих показників України, що впливають на обсяги та характеристики інвестиційних потоків, інституційна неспроможність (незабезпечення прав власності, слабка судова система, часті зміни правил ведення зовнішньої торгівлі, корупція) не дає можливості країні скористатися наявними перевагами, отже – залишає невикористаним потенціал можливостей країни.

У зв'язку з несприятливим інвестиційним кліматом в Україні управління інвестиційними процесами є надзвичайно складним, бо інвестиційна діяльність в умовах кризи є слабкою; інвестиційна політика – нестабільною. Хоча і є деякі зміни в кращу сторону та перспективи до розвитку, необхідно реформувати економіку та покращувати інвестиційний імідж України на світовій арені.

Список використаних джерел:

1. Статистичні дані Державної служби статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Матеріали офіційного сайту Європейської бізнес асоціації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.eba.com.ua/uk/about-eba/indices/investment-attractiveness-index>
3. Матеріали офіційного сайту Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.worldbank.org>
4. Носова О. В. Інвестиційний клімат в Україні: основні напрями поліпшення / О. В. Носова // Стратегічні пріоритети. – 2008. – № 1(6). – С. 59–65.

Кураш Анастасія Олександрівна,

к. е. н., доц. Кучеренко Сергій Костянтинович

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, Україна

УПРАВЛІННЯ ЗНИЖЕННЯМ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ТА СОБІВАРТІСТЮ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Проблеми зниження витрат на підприємстві, пошуку шляхів їх вирішення є складними і цікавими питаннями сучасної економіки підприємства. Проблема зниження витрат дуже актуальна в сучасних економічних умовах, так як її рішення дозволяє кожному конкретному підприємству вижити в умовах жорсткої ринкової конкуренції, збудувати міцне і сильне підприємство, яке буде мати хороший економічний потенціал.

Метою будь-якого підприємства є досягнення економічного ефекту від діяльності. Економічний ефект може бути виражений в залежності від цілей створення і діяльності підприємства як через прибуток, так і через досягнення будь-яких соціальних, екологічних та інших поліпшень. Більшість підприємств прагнуть максимізувати прибуток, а це неможливо без аналізу собівартості продукції, окремих витрат на виробництво і реалізацію продукції, виявлення резервів зниження собівартості та впровадження рекомендацій щодо зниження витрат на підприємстві. Тільки комплексно аналізуючи витрати на виробництво, правильно визначаючи резерви їх зниження, підприємство зможе досягти своєї мети і не програти своїм конкурентам.

Питанням дослідження різних підходів до проблеми зниження витрат присвячено ряд праць зарубіжних і вітчизняних учених-економістів: І. Ансоффа, Л. Дікань, Е. Дихтла, А. Золотарьова, В. Малькова, Д. Морріса, П. Орлова, В. Пономаренко, К. Шим Джея, Г. Шмалена, А. Яковлєва та ін.

Зазначимо, що собівартість являє собою виражені в грошовій формі затрати на витрачені засоби виробництва, оплату праці і соціальні заходи. Іншими словами, собівартість вважають сумою всіх витрат на створення продукції,